

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Dispytatio III. De primo effectu Excommunicationis maioris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

necessarium acquiescere, habet in sua potestate absolui ab excommunicatione, & non absoluitur; quia etiam tunc, ut communicatio fidelium cum illo, & provocatio sit fidelibus licita, non est necessarium, quod excommunicatus licite acquiescat; quia tunc provocatur ad id quod ipse potest licite facere, si velit absolui, si alias communicatio cum ipso sit fidelibus magis utilis, quam communicatio cum alio; quia tunc ratione dicta maioris utilitatis possunt communicare cum illo, quamvis ipse illicite acquiescat; quia tunc tantum est scandalum passivum, cum provocetur ad id quod ipse potest licite efficere, & regulariter est scandalum passivum ex malitia (& non ex infir-

mitate, neque ex ignorantia) ad quod vitandum non est necessarium omittere vtile adhuc temporale, quod evenit fidelibus communicando cum illo potius quam cum alio.

Ex quo deducitur, excommunicatum toleratum, qui non provocatus à fidelibus celebratur, ut illud fideles audiant, fieri irregularem; imò etiam quando provocatur, si potuit post provocationem absolui, quia tunc illicite celebratur, non solum contra prohibitionem celebrandi ante confessionem peccati mortalis, ob quod incurrit illam excommunicationem, sed etiam contra prohibitionem excommunicationis, ob quod incurritur irregularitas.

DISPUTATIO III.

De primo effectu Excommunicationis maioris.

DIFFICULTAS I.

Utrum Excommunicatio maior priuet suffragia communibus Ecclesiae, & ab eis excludat.

SUPPONIMUS, suffragia Ecclesiae (quae sunt quaedam subsidia spiritualia, quibus quaedam Ecclesiae membra aliis subveniunt) esse in duplici differentia: quaedam communia, quae sunt auctoritate publica, ut Sacrificium, & oratio nomine Ecclesiae, & indulgentia; quaedam verò privata seu particularia, quae sunt non auctoritate publica, sed privata, ut ieiunia, & orationes privatae.

Hoc ergo supposito, conveniunt Doctores, excommunicationem maiorem priuare communibus Ecclesiae suffragiis. Ratio à priori huius, est ordinatio & institutio Ecclesiae, quae ita instituit, ut constet ex usu ipsius, & deducitur ex variis locis, praesertim ex cap. *A nobis* 28. & ex c. *Saceris* 38. de Sententia excommunic. & ex Causa 11. quest. 3. & ex eo excommunicatus dicitur traditus satanae, quia est priuatus suffragiis, quibus forte iuaretur, vel ut exiret à servitute satanae, vel si ante absolutionem exiuit, forte iuaretur ut non iterum succumberet: quod non incongrue facit Ecclesia, quamvis pia mater, vel in bonum ipsius excommunicati, ut vexatio det ei intellectum, vel in commune bonum aliorum, ut terrore in officio contineantur.

DIFFICULTAS II.

Utrum licitum sit communia suffragia pro excommunicatis offerre.

CONVENIUNT Doctores, non esse licitum suffragia communia offerre pro excommunicatis in particulari, imò nec pro excommunicatis quasi in communi, tamquam pro non separatis à communione fidelium, ad impetrandum eis quaecumque bona, sicut reliquis membris Ecclesiae non excommunicatis, quia excommunicatio maior priuat excommunicatos in particulari communibus suffragiis, & ad minus etiam priuat excom-

municatos quasi in communi suffragiis communibus factis modo supradicto. Priuatio autem suffragiorum communium ad minus est prohibitio, vel ex illa redundat prohibitio in alios offendi illa pro excommunicatis.

Est tamen difficultas, An sit licitum offerre suffragia communia pro excommunicatis, quasi in communi, tamquam pro exteris ad impetrandum eis reductionem ad obedientiam.

Silvester v. *Excommunicatio*. 1. nu. 1. & Contrarium in cap. *Alma mater*. 1. p. §. 6. n. 3. partem affirmatiuam tuentur, quia dictos excommunicatos quasi in communi Ecclesia tantum videtur excludere à suffragiis omnibus communibus offerendis pro eis tamquam pro propriis, & non tamquam pro exteris, & ita Feria sexta Parasceves pro haereticis, & pro schismaticis (qui excommunicati sunt) oratione ad eos in communi ordinata, & ad reductionem eorum ad obedientiam.

Valquez verò dub. 2. & Auila 2. p. cap. 6. disp. 9. dub. 3. partem negatiuam tradunt, & merito: quia Ecclesia simpliciter & absolute, & absque ulla restrictione priuat excommunicatos suffragiis communibus ad eos directis, & ideo nunquam pro excommunicatis, adhuc in communi, sub nomine excommunicatorum publice orat, quamvis Feria illa sexta, quia in ea Christus pro omnibus mortuus est, oret publice pro haereticis & schismaticis (quamvis excommunicati sint) auferendo pro ea vice exclusionem ab ea oratione: quo Ecclesia tacite prohibet ne extra eam vicem pro haereticis & schismaticis, quamvis excommunicatis toleratis, publice oretur, & ne aliquando pro eis alia communia suffragia offerantur, & tacite significat esse priuatos illis. Imò, ut contra Sorum 9. de Iustitia q. 2. ar. 2. ad 3. docent Auila, & communiter Doctores, quia Ecclesia eodem modo procedit quoad suffragia communia cum non baptizatis, quam excommunicatis non sint, ac cum haereticis & schismaticis, pro illis in die tantum Veneris sancti publice orando, tacite extra eam vicem excludit non baptizatos à publica oratione, & semper ab aliis suffragiis communibus, nolendo quod suo nomine pro eis oretur, & quod pro eis alia suffragia communia offerantur, & prohibendo suis ministris id facere; non quia dicta exclusio illos priuat, quia non potest, cum nondum sit eis superior (sicut haereticis).

reticis est & schismaticis ratione Baptismi; sed quia tamquam administratrix suffragiorum communium id non vult, & prohibet potestate non ordinaria & generali superioris humani, quia hac non potest impedire & prohibere intentionem interiorum, qua oratio publica potest sufficienter dirigi, & Sacrificium, & indulgentia applicari pro aliquo, sed potestate speciali & extraordinaria, simili ei qua dispensat in voto etiam purè interiori, & qua quotannis obligat ad confessionem mortaliū purè interiorum, quamvis non sint alia peccata exteriora.

- 6 Vnde non solum non erit licitum Missas dicere offerre pro reductione hæreticorum & schismaticorum, sed nec pro conversione non baptizatorum, bene tamē pro dilatazione Ecclesie; quamvis dilatanda sit eorum reductione & conversione, quia tunc directè tantum offeruntur pro Ecclesia, etiam si indirectè redundet in bonum illorum. Quando ergo ordinatur Missas offerri pro reductione hæreticorum & schismaticorum, & pro conversione non baptizatorum, sensus talis ordinationis est, vel quod directè offerantur pro dilatazione Ecclesie, vel pro ministris ei muneris incumbendis, ut illud dignè & fructuosè exsequantur.

DIFFICULTAS III.

Utrum suffragia communia pro excommunicatis oblata eis prosint.

- 7 Circa hanc difficultatem dicendum existimamus, quod quamvis sit illicitum (imò & mortaliter, ob gravitatem materie) Sacrificium Missæ pro excommunicatis offerre; nihilominus, si de facto pro eis offeratur, eis proderit quoad totum valorem ipsi ex opere operato seu ex Christi institutione convenientem; quia totus ille intentioni solius ministri committitur, & ab eo solo dependet. Imò etiam proderit quoad valorem privatum, quem ex opere operantis actio illa verbalis Sacerdotis habeat, si aliqua via excusetur à malitia, & fiat bona, ut verè potest, quia etiam iste valor pendet ex intentione solius ministri. Sed non proderit quoad valorem ex opere operantis, quem actio illa habet ex Ecclesia seu ex fidelibus, si aliquem habet; quia Sacrificium illud non offertur pro excommunicatis nomine Ecclesie, quamvis Sacerdos id intendat, quia Ecclesia non vult: quia quamvis Sacerdos ratione characteris sit minister à Christo datus Ecclesie, ut nomine ipsius Ecclesie oret & offerat, non tamen id efficit, nec potest Sacerdos quando Ecclesia non vult.

8 Et ob eandem rationem non proderit excommunicatis oratio nomine Ecclesie facta à Sacerdote quoad valorem Ecclesie correspondentem, si aliquis ei correspondet, etiam si Sacerdos intendat etiam pro eis orare nomine Ecclesie: neque valebit indulgentia pro eis, siue viuis siue iam defunctis applicata; quia quod indulgentia valeat, dependet ex intentione superiorum Ecclesie qui nolunt eis prodesse.

DIFFICULTAS IV.

Utrum pro excommunicatis toleratis possint offerri suffragia communia.

Suarez disp. 9. sect. 2. Vasquez dub. 2. & Aui-
la 2. part. cap. 6. disp. 9. dub. 6. docent, non posse, sicut nec pro non toleratis; quia excommunicati tolerati in Extravag. *Ad evitanda scandala*, tantum tolerantur quoad communicationem cum illis, non quoad alia, ut constat ex illis verbis: *Nemo à communione alicuius in Sacramentorum administratione, vel receptione, aut aliis quibuscumque divinis, vel extra abstinere teneatur, vel aliquem vitare.* Sed orare publicè pro illis, & pro eis Sacrificium offerre, & eis indulgentias lucrari, non est communicare cum illis; aliàs sic orans, aut sacrificans, aut indulgentias lucrans, incurreret excommunicationem minorem: ergo quoad hæc suffragia non sunt tolerandi; quia id non est communicare cum illis, & quamvis esset, aliò titulo sunt vitandi, seu non tolerandi quoad id; quia scilicet id cedit directè in favorem illorum, & non tantum indirectè & per redundantiā, & in dicta Extravagante non intenditur eis favere.

Nauarrus verò cap. 27. num. 365. Henriquez lib. 13. c. 11. & Egidius disp. 14. dub. 6. docent, posse pro eis offerri, & merito: quia in dicta Extravagante fidelibus conceditur, ut non teneantur abstinere à communione dictorum excommunicatorum: hæc autem communio absque fundamento limitatur ad communicationem cum ipsis per modum commercij, aut convictus, quia communio in Extravagante generaliter ponitur, & hoc nomine *communio* significatur generaliter omnis communicatio tam quæ est commercium cum aliquo, quam communicatio suffragiorum communium alicui facta; quia hæc est communicatio, seu participatio cum illo in dictis suffragiis, cum sint communia; quia generali ratione sumitur communio in cap. penultimo de Sententia excommunicationis, dum definitur excommunicatio maior, quod sit à *communione fidelium separatio*. Si ergo in hoc cap. nomine *communio* etiam significatur communicatio in communibus suffragiis, quamvis coniungatur nomini separationis, quæ est odiosa, non est mirum quod in Extravagante id etiā significetur, ubi coniungitur verbo *non abstinendi*, quod est favorabile. In cap. quoq; *A nobis*. 18. de Sententia excommunicationis, significatur, orationes publicas pro aliquo offerre, esse ei communicare, vel cum eo communicare. Accedit, quod non solum in communicatione cum excommunicatis per modum commercij, possunt esse scrupuli & scandala, quæ in Extravagante intenduntur evitari, sed etiam in communicatione cum illis per modum suffragij communis: quia sicut se potest offerre scrupulus, an Petrus v.g. sit excommunicatus, & consequenter an teneat abstinere à commercio cum illo; ita etiam an teneat abstinere ab orando publicè pro illo, & à celebrando pro eo, & à sepeliendo eum iam defunctum. Et idèò indulgendo fidelibus, ut non teneantur abstinere ab offerendo suffragia pro dictis excommunicatis, sit favor fidelibus, & id intenditur fieri in Extravagante, non verò favere ipsis excommunicatis, etiam si suffragia pro eis oblata cedant directè in bonum ex-

communicatorum. Itaque possunt pro eis offerri, ut non solum id licet fiat, sed etiam semel pro eis oblata, eis proficiant, etiam quoad valorem pendentem ex intentione Ecclesiae; quia eo ipso, quod Ecclesia concedit, & vult quod eis applicentur indulgentiae, & pro eis offeratur Sacrificium, & suo nomine oratur pro eis, non vult denegare valorem ab ipsa pendentem, etiam si moueatur ad dictam concessionem faciendam, ut fideles non agitentur scrupulis, & non ob bonum quod euenit ipsis excommunicatis.

- 12 Existimamus tamen, suffragia communia, ut Sacrificium, & orationes nomine Ecclesiae factae (& suo modo indulgentiae) quando solum generaliter & indefinitè sunt aut offeruntur pro fidelibus, non fieri nec offerri pro praedictis excommunicatis (ac proinde eis non profunt) nisi quando specialiter (sive expresse sive implicite) sunt aut offeruntur pro illis; quia absque dubio minister Ecclesiae, quando id specialiter non intendit, vult conformari Ecclesiae excludenti illos à dictis suffragiis, etiam si indulgeat illi, ut si velit id faciat pro dictis excommunicatis. Quod si excommunicatus toleratus petat pro se offerri suffragia communia, peccat; quia petitione ipsa communicat per modum commercij cum eo à quo petit, non verò quia petit suffragia; quia alter à quo petit, ea potest pro eo offerre, ac proinde petendo tantum peccat venialiter, quia ea petitio tantum est mala, quia est communicatio in locutione.

DIFFICULTAS V.

Utrum suffragia communia possint offerri pro excommunicatis contritis nondum absolutis ab Excommunicatione.

Nauarrus. cap. 27. nu. 18. & Couarruias l. p. §. 6. n. 8. docent posse; quia credi non potest, Ecclesiam, quae est pia mater, velle excludere à dictis suffragiis eum qui iam non est contumax, sed sibi per charitatem coniunctus.

- 14 **Sotus.** **Aegidius.** Sotus verò in 4. dist. 22. qu. 1. art. 1. & Aegidius disp. 14. nu. 29. docent (& merito) non posse pro eis offerri. Quod efficaciter deducitur ex cap. *A nobis*. 18. & ex cap. *Sacris*. 38. de Sententia excommunicationis, dum dicitur, pro huiusmodi excommunicatis iam defunctis non esse oblationes recipiendas, nec orationes faciendas ante impensam absolutionem: ergo multò minùs pro il-

lis viuus. Ratio autem est, quia excommunicati, quamuis contriti, ac proinde iusti, verè manent excommunicati, quia excommunicatio non tollitur poenitentia & iustificatione, sed tantum absolutione: ergo verè sunt exclusi à suffragiis communibus; quia exclusio ab illis est effectus formalis, & principalissimus excommunicationis maioris. Unde pro dictis excommunicatis quando non sunt tolerati, non est licitum suffragia communia offerre: & quamuis offerantur, non proficiunt eis, quoad valorem ex intentione Ecclesiae pendentem, iuxta ea quae diximus Difficult. 111.

Quod autem Ecclesia sit pia mater, non sufficit, ut sine absolutione cesset excommunicatio quoad effectum aliquem; praesertim principalissimum, nec id expedit, ut excommunicatio magis timeatur.

DIFFICULTAS VI.

Utrum excommunicati sint priuati orationibus & suffragiis priuatis.

Conueniant communiter Doctores, excommunicatos non esse priuatos suffragiis donationibus priuatis, quia nullibi priuantur illis, ac proinde posse licite & fructuose pro illis priuatum orari, & alia suffragia priuata offerri.

Est tamen difficultas, An possit pro eis orari in Memento Missae.

Circa quod sunt qui id negent, existimantes Sacerdotem in Memento, sicut etiam in aliis partibus Missae, orare nomine Ecclesiae. Et sunt etiam qui id affirmant, existimantes Sacerdotem tunc orare nomine proprio & priuatum, & ad id conferri illi spatium illud.

Nos tamen existimamus quod possit: quia quamuis in Memento etiam teneatur nomine Ecclesiae orare, quia Memento est pars publici officij, tamen in eo non prohibetur etiam orare priuatum pro quibus ipse voluerit, ac proinde etiam pro excommunicatis, quamuis non toleratis: nihilominus etiam tunc sequentibus verbis post Memento, nempe, *pro quibus tibi offerimus*, tantum debent referri, siue explicite siue in confuso, illi pro quibus in Memento nomine Ecclesiae orauit.

Addimus, celebrantem posse pro excommunicatis etiam non toleratis offerre actionem ipsam celebrandi, quoad valorem priuatum ipsi celebranti correspondentem, quia verè est priuatum, & particularis.

